

<http://doi.org/10.22282/ojrs.2021.84>

TAEKWONDO SPORCULARININ SPORA BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN MİLLİ SPORCULUK DURUMLARI VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Özgür GÜLEN¹, Enes MADAK², Mehmet KUMARTAŞLI³,
Hüseyin Ozan SÖNMEZ²

¹Yalova Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Türkiye

²Milli Savunma Üniversitesi, Deniz Harp Okulu, Türkiye

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Türkiye

ABSTRACT

Bu araştırmanın amacı taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerini kendi içinde, milli sporculuk durumlarına ve çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma grubu; Türkiye genelinde mili taekwondo sporcuları ile milli olmayan taekwondo sporcularından oluşan yaşları 13 ile 27 arası, spor yaşı 1 yıl ve 10 yıl üzeri 100'ü kadın 118 erkek olmak üzere 218 sporcu katılmıştır. Katılımcıların spora bağlılık düzeylerini ölçmek için Guillen ve Martinez Alvarado (2014) tarafından geliştirilen ve Sırgancı, Ilgar ve Cihan (2019) tarafından Türkçeye uyarlanan “Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ)” kullanılmıştır. SBÖ 5’li likert tipinde 15 madde ve 3 alt boyuttan (zinde olma, adanma, içselleştirme) oluşmaktadır. Verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normallik dağılıma bakılıp değerlerin çarpıklık ve basıklık -1,5 ile +1,5 değer

aralığında olduğu saptanmış olup; gruplar arası ikili karşılaştırmada Independent Samples T-Test ve çoklu karşılaştırmalarda One-Way Anova testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre ‘İçselleştirme’ alt boyutu puan ortalamasında, spor yaş değişkenine göre ‘Adanma’ alt boyutu puan ortalamasında anlamlı farklılık gösterdiği saptanırken ($p<0,05$), diğer alt boyutlarda herhangi bir anlamlı fark görülememektir ($p>0,05$). Katılımcıların yaş ve gelir durumu değişkenine göre bağlılık alt boyutları arasında anlamlı bir fark görülmemektir. Ayrıca katılımcıların cinsiyet ve millilik değişkenine göre bağlılık ölçeği alt boyutlarında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Key Words: Taekwondo, Spora Bağlılık, Spor

<http://doi.org/10.22282/ojrs.2021.84>

DETERMINATION OF NATION AND NON-NATIONAL TAEKWONDO PLAYER COMMITMENT TO SPORTS

Özgür GÜLEN¹, Enes MADAK², Mehmet KUMARTAŞLI³,
Hüseyin Ozan SÖNMEZ¹

¹Yalova Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Türkiye

²Milli Savunma Üniversitesi, Deniz Harp Okulu, Türkiye

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Türkiye

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the sports commitment levels of taekwondo athletes in terms of national sportsmanship and various demographic variables. Composed of national taekwondo athletes and non-national taekwondo athletes, 218 athletes including 100 women and 118 men, aged 13 to 27, with a sporting experience of 1 year and over 10 years participated in this research. In order to measure the level of participants' commitment to sport, the "Sport Engagement Scale (SES)" developed by Guillen and Martinez Alvarado (2014) and adapted in Turkish by Sirgancı, Ilgar and Cihan (2019) was used. The SES consists of 15 items in 5-point Likert type and 3 sub-dimensions (fitness, commitment, internalization). SPSS 23.0 package program was used in the analysis of the data. By looking at the normality distribution of the data, it was determined that the values of skewness and kurtosis were in the range of -1.5 to +1.5; Independent Samples T-Test was used for paired

comparison between groups and One-Way Anova test for multiple comparisons. As a result of the research; It was determined that there was a significant difference in the mean score of the 'Internalization' sub-dimension according to the educational status of the participants, and the mean score of the 'Commitment' sub-dimension according to the sports age variable ($p < 0.05$). There is no significant difference between the commitment sub-dimensions according to the age and income variables of the participants. In addition, no significant difference was found in the sub-dimensions of the commitment scale according to the gender and nationality variables of the participants ($p > 0.05$).

Key Words: Taekwondo, Commitment To Sport, Sport

GİRİŞ

Sporcular, fiziksel ve psikolojik açıdan rekabet içeren spor ortamlarında yarışarak başarıya ulaşmak ve elde edilen başarıları devam ettirmek için çok fazla çaba harcamaktadırlar. Bu zorlu yarışma ortamlarındaki durumlar karşısında sporcuların yaşadıkları duygusal durumlar; sporcuların performansı için önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır (Kelecek, S. ve Göktürk, E. 2017). Sporcu yetiştirmek ve sporcuların spora devamını sağlamak önem taşımaktadır. Sporcu yetenek seçim çalışmaları sporcuların fizyolojik ve yapısal faktörlerin çok önemli olmasının yanında sporcuların başarıları için spora devam etmeleri ve spora bağlılığının gelişmesi çok önemlidir (Süçüllü, 2019).

Sporun kişisel, toplumsal ve ekonomik yönler gibi birçok yönden önemi vardır. Kişiler spor sayesinde kazanımlarını gündelik hayatlarında uygulayabilirler. Spor bireyin fiziksel görünümünü düzeltir, hastalıklara karşı dayanıklı kazandırarak kişileri sağlıklı bir hayatın yanı sıra spor yapanların hayatının tüm alanlarında yeterli bir birey olmasına katkıda bulunur. Spor yapan kişiler açısından her ne kadar kişisel olsa da toplumsal yönden spor yapan kişiye katkıları vardır. Kişinin kendisini tanımaya, neler yapabileceğinin farkına varma, olumlu davranışın getirdiği disiplin, düzenli çalışma ve ülkesine hizmet etme gibi katkıları vardır (İnal, 2000).

Spora bağlılık sürekli ve tutarlı deneyimler olarak tanımlanan, spor ortamlarında inanç, çaba, enerji ve haz gibi kavramları içermektedir (Lonsdale vd. 2007). Yüksek derecede bir duygu olarak bağlılığı nitelendiren Mercan (2006) bağlılığı bir bireyin, kurumun kendinden daha üstün gördüğü bir şeye gösterdiği yakınlık ve bir yükümlülüğü yerine getirmekte kendisini zorunlu hissetmek olarak tanımlamaktadır. Bağlılığı zindelik, içselleştirme ve adanmışlık ile birlikte görülen olumlu bir durum olarak nitelendirilirken Schaufeli vd. (2002) Guillén ve Martínez-Alvarado (2014), bu üç kavramı şu şekilde detaylandırmaktadır; zindelik; ileri seviyede performans sergileyebilme, güçlükler karşısında elinden gelenin en iyisini yapabilmeyi içermektedir. Adanmışlık; yapılan işe ilham duyması ve yapılan spordan gurur duyup anlam yüklemesi. İçselleştirme; yapılan sporu özümseyip kendisi kaptırmayı ifade etmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmış ve anket çalışması yapılarak veriler toplanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmaya, Türkiye genelinde yaşları 13-27 yıl arası olan, mili taekwondo sporcuları ile milli olmayan taekwondo sporcularından oluşan 100 kadın 118 erkek olmak üzere 218 kişi gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılara Spora Bağlılık Anketini eksiksiz olarak doldurmaları gerektiği bilgileri verilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmamızda Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) Sport Engagement Scale (SES) kullanılmıştır. Spora Bağlılık Ölçeği Schaufeli, Bakker (2004)'in geliştirdiği The Utrecht Work Engagement Scale (UWES)'in İspanyol versiyonu Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından sporcular için adaptasyonu yapılarak geliştirilmiş ve Sırgancı, Ilgar ve Cihan (2019) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Bu anket 15 madde ve 3 alt boyutu olan 5 kategorili likert türünde yapılandırılmıştır. Spora Bağlılık Ölçeğinin 3 alt boyutu; sporcunun zinde olması, adanmışlık ve içselleştirme durumlarını ölçmektedir. Spora Bağlılık Ölçeği, sorularda belirtilen duyguları ve davranışları kişinin içinde bulunduğu duruma göre, duygularını ve düşüncelerini dikkate alarak seviyesine göre (1) Hemen Hemen Hiç, (2) Nadiren, (3) Ara Sıra, (4) Sık Sık, (5) Hemen Hemen Her Zaman seçeneklerinden oluşan şıklardan birini işaretleyerek cevaplandırılmıştır. Sırgancı, Ilgar ve Cihan (2019) Spora Bağlılık Ölçeği'nin adanma, içselleştirme ve zinde olma olmak üzere 3 alt boyuttan oluştuğunu ve bu alt boyutların bir bütün olarak spora bağlılık yapısının doğrularken aynı zamanda ölçeğin tek faktör olarak da spora bağlılığı ölçmek için kullanılabileceğini ifade etmişlerdir ve dolayısıyla taekwondo sporcularının tek faktör olarak spora bağlılığı ve 3 alt boyutta zinde olma, adanma ve içselleştirme alt boyutları analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada yapılan istatistiksel analizler SPSS Statistics 23 paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Anketten elde edilen verilere dayalı olarak, anketin Cronbach's alpha iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0,909 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, araştırmada uygulanan aracın

güvenilir bir araç olduğu söylenebilir. Verilerin ilk olarak normallik dağılıma bakılıp değerlerin -1,5 ile +1,5 değer aralığında olduğu saptanmış olup; gruplar arası ikili karşılaştırmada Independent Samples T-Test ve çoklu karşılaştırmalarda One-Way Anova testi uygulanmış olup, anlamlı farklılıkları test etmek için Bonferroni Post Hock Testi'nden yararlanılmıştır. Analiz sonuçları 0,05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılım Tablosu

		f	%
Cinsiyet	Erkek	118	54,1
	Kadın	100	45,9
	Toplam	218	100,0
Yaş	13-17 Yaş	93	42,7
	18-22 Yaş	53	24,3
	23-27 Yaş	72	33,0
	Toplam	218	100,0
Spor Yaşı	1-3 Yıl	77	35,3
	4-6 Yıl	66	30,3
	7-9 Yıl	31	14,2
	10 Yıl ve Üzeri	44	20,2
	Toplam	218	100,0
Eğitim Durumu	Ortaokul	18	8,3
	Lise	90	41,3
	Ön Lisans	14	6,4
	Lisans	81	37,2
	Lisansüstü	15	6,9
Toplam	218	100,0	
Milli Sporcu	Evet	91	41,7
	Hayır	127	58,3
	Toplam	218	100,0
Aile Aylık Gelir Durumu	1000 – 1999 TL	26	11,9
	2000 – 2999 TL	60	27,5
	3000 – 3999 TL	49	22,5
	4000 – 4999 TL	30	13,8
	5000 TL ve üzeri	53	24,3
Toplam	218	100,0	

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %54,1'nin erkek, %45,9'unun ise kadın, %42,7'nin 13-17 yaş, %24,3'ünün 18-22 yaş ve %33'ünün 23-27 yaş aralığında, %35,3'ünün 1-3 Yıl, %30,3'ü 4-6 yıl, %14,2'si 7-9 yıl ve %20,2'sinin ise 10 yıl ve üzerinde taekwondo yaptığı, katılımcıların eğitim durumları durumuna bakıldığında %8,3'ü ortaokul, %41,3'ü lise, %6,4'ü ön lisans, %37,2'si lisans ve %6,9'unun lisansüstü olduğu, %41,7'sinin milli sporcu ve %58,3'ünün ise milli sporcu olmadığı, katılımcıların gelir durumuna bakıldığında %11,9'u 1000-1999 TL arası, %27,5'inin 2000-2999 TL arası, %22,5'nin 3000-3999 TL, %13-8'inin 4000-4999 TL arası olduğu ve %24,3'ünün ise 5000 TL ve üzeri gelire sahip olduğu saptanmıştır.

Tablo 2. Normallik Dağılım Tablosu

	Spora Bağlılık Ölçeği	Madde Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Üç Faktör	İçselleştirme	5	218	20,83	2,88	-,784	,749
	Adanma	5	218	21,75	2,80	-,1019	1,280
	Zinde Olma	5	218	20,23	3,14	-,464	,335
Tek Faktör	Bağlılık	15	218	62,81	7,56	-,720	,328

Tablo 2 incelendiğinde çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ve +1,5 aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre T-Test Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T	df	P
İçselleştirme	Kadın	100	20,96	2,45	,612	216	,541
	Erkek	118	20,72	3,20			
Adanma	Kadın	100	21,61	2,37	-,689	216	,492
	Erkek	118	21,87	3,13			
Zinde Olma	Kadın	100	19,86	3,07	-1,604	216	,110
	Erkek	118	20,54	3,18			
Bağlılık	Kadın	100	62,43	6,77	-,686	216	,494
	Erkek	118	63,14	8,19			

*P>0,05

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların cinsiyet değişkenine göre bağlılık ölçeği alt boyutlarında her hangi bir anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir (p>0,05).

Tablo 4. Katılımcıların Millilik Değişkenine Göre T - Test Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T	df	P
İçselleştirme	Evet	91	20,82	2,87	-,026	216	,979
	Hayır	127	20,83	2,90			
Adanma	Evet	91	21,59	2,91	-,707	216	,480
	Hayır	127	21,87	2,73			
Zinde Olma	Evet	91	20,14	3,07	-,344	216	,732
	Hayır	127	20,29	3,20			
Bağlılık	Evet	91	62,56	7,41	-,415	216	,679
	Hayır	127	62,99	7,69			

*P>0,05

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların millik değişkenine göre bağlılık ölçeği alt boyutlarında her hangi bir anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir (p>0,05).

Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki One-Way Anova Testi Sonuçları Tablosu

Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Ort.	Ss	F	P	Bonferroni
İçselleştirme	Ortaokul	18	21,33	2,40	4,530	,002*	(Lise - Lisansüstü) (Lisans - Lisansüstü)
	Lise	90	20,87	3,01			
	Ön Lisans	14	21,07	1,64			
	Lisans	81	20,16	2,87			
	Lisansüstü	15	23,40	1,96			
Adanma	Ortaokul	18	22,39	3,13	1,287	,276	
	Lise	90	22,01	2,47			
	Ön Lisans	14	21,64	2,44			
	Lisans	81	21,23	3,17			
	Lisansüstü	15	22,33	2,29			
Zindelik	Ortaokul	18	21,28	2,99	,867	,484	
	Lise	90	20,31	3,32			
	Ön Lisans	14	20,00	3,23			
	Lisans	81	20,11	3,02			
	Lisansüstü	15	19,33	2,82			
Bağlılık	Ortaokul	18	65,00	7,44	1,380	,242	
	Lise	90	63,19	7,67			
	Ön Lisans	14	62,71	6,57			
	Lisans	81	61,51	7,92			
	Lisansüstü	15	65,07	4,88			

*P>0,05

Katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre içselleştirme alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın eğitim durumu lisansüstü olan ($\bar{X}$ =23,40) ait olduğu görülürken, ortaokul olan katılımcıların ($\bar{X}$ =21,33), ön lisans olan katılımcıların ($\bar{X}$ =21,07), lise olan katılımcıların ($\bar{X}$ =20,87) ortalamaya sahip olduğu ve eğitim durumu lisans olan katılımcıların ise ($\bar{X}$ =20,16) en düşük ortalamaya sahip olduğu

görülmektedir. İçselleştirme alt boyutu puan ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre ($F=4,530$, $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre adanma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın eğitim durumu ortaokul olan ($\bar{X}=22,39$) ait olduğu görülürken, lisansüstü olan katılımcıların ($\bar{X}=22,33$), lise olan katılımcıların ($\bar{X}=22,01$), ön lisans olan katılımcıların ($\bar{X}=21,64$) ortalamaya sahip olduğu ve eğitim durumu lisans olan katılımcıların ise ($\bar{X}=21,23$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. adanma alt boyutu puan ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre ($F=1,287$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre zindelik alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın eğitim durumu ortaokul olan ($\bar{X}=21,28$) ait olduğu görülürken, lise olan katılımcıların ($\bar{X}=20,31$), lisans olan katılımcıların ($\bar{X}=20,11$), ön lisans olan katılımcıların ($\bar{X}=20,00$) ortalamaya sahip olduğu ve eğitim durumu lisansüstü olan katılımcıların ise ($\bar{X}=19,33$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. zindelik alt boyutu puan ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre ($F=,867$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların eğitim durumu değişkenine göre bağlılık toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın eğitim durumu lisansüstü olan ($\bar{X}=65,07$) ait olduğu görülürken, ortaokul olan katılımcıların ($\bar{X}=65,00$), lise olan katılımcıların ($\bar{X}=63,19$), ön lisans olan katılımcıların ($\bar{X}=62,71$) ortalamaya sahip olduğu ve eğitim durumu lisans olan katılımcıların ise ($\bar{X}=61,51$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bağlılık toplam puan ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre ($F=1,380$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Tablo 6. Katılımcıların Gelir Durumu Değişkenine Göre Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki One-Way Anova Testi Sonuçları Tablosu

Alt Boyutlar	Gelir Durumu	N	Ort.	Ss	F	P
İçselleştirme	1000-1999 TL	26	21,31	3,45	,489	,744
	2000-2999 TL	60	20,63	2,77		
	3000-3999 TL	49	21,14	2,79		
	4000-4999 TL	30	20,57	2,33		
	5000 TL ve Üzeri	53	20,68	3,10		
Adanma	1000-1999 TL	26	21,04	4,24	,790	,533
	2000-2999 TL	60	21,73	2,84		
	3000-3999 TL	50	22,18	2,13		
	4000-4999 TL	31	21,97	2,63		
	5000 TL ve Üzeri	56	21,60	2,55		
Zindelik	1000-1999 TL	26	20,31	3,48	1,757	,139
	2000-2999 TL	60	19,53	3,25		
	3000-3999 TL	50	20,14	2,94		
	4000-4999 TL	31	21,33	2,92		
	5000 TL ve Üzeri	56	20,43	3,05		
Bağlılık	1000-1999 TL	26	62,65	10,17	,457	,767
	2000-2999 TL	60	61,90	7,83		
	3000-3999 TL	50	63,47	6,26		
	4000-4999 TL	31	63,87	7,28		
	5000 TL ve Üzeri	56	62,72	7,19		

*P>0,05

Katılımcıların gelir durumu değişkenine göre içselleştirme alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın gelir durumu 1000-1999 TL olan ($\bar{X}=21,31$) ait olduğu görülürken, 3000-3999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=21,14$), 5000 TL ve üzeri olan katılımcıların ($\bar{X}=20,68$), 2000-2999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=20,63$) ortalamaya sahip olduğu ve gelir durumu 4000-4999 TL olan katılımcıların ise ($\bar{X}=20,57$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. İçselleştirme alt boyutu puan ortalamalarının gelir durumu değişkenine göre ($F=,489$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların gelir durumu değişkenine göre adanma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın gelir durumu 3000-3999 TL olan ($\bar{X}=22,18$) ait olduğu görülürken, 4000-4999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=21,97$), 2000-2999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=21,73$), 5000 TL ve üzeri olan katılımcıların ($\bar{X}=21,60$) ortalamaya sahip olduğu ve gelir durumu 1000-1999 TL olan katılımcıların ise ($\bar{X}=20,04$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Adanma alt boyutu puan ortalamalarının gelir durumu değişkenine göre ($F=,790$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların gelir durumu değişkenine göre zindelik alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın gelir durumu 4000-4999 TL olan ($\bar{X}=21,33$) ait olduğu görülürken, 5000 TL ve üzeri olan katılımcıların ($\bar{X}=20,43$), 1000-1999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=20,31$), 3000-3999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=20,14$) ortalamaya sahip olduğu ve gelir durumu 2000-2999 TL olan katılımcıların ise ($\bar{X}=19,53$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Zindelik alt boyutu puan ortalamalarının gelir durumu değişkenine göre ($F=1,757, p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların gelir durumu değişkenine göre bağlılık toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın gelir durumu 4000-4999 TL olan ($\bar{X}=63,87$) ait olduğu görülürken, 3000-3999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=63,47$), 5000 TL ve üzeri olan katılımcıların ($\bar{X}=62,72$), 1000-1999 TL olan katılımcıların ($\bar{X}=62,65$) ortalamaya sahip olduğu ve gelir durumu 2000-2999 TL olan katılımcıların ise ($\bar{X}=61,90$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bağlılık toplam puan ortalamalarının gelir durumu değişkenine göre ($F=,457, p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların Spor Yaş Değişkenine Göre Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki One-Way Anova Testi Sonuçları Tablosu

Alt Boyutlar	Spor Yaşı	N	Ort.	Ss	F	P	Bonferroni
İçselleştirme	1-3 Yıl	77	21,05	2,64	1,084	,357	
	4-6 Yıl	66	20,98	2,98			
	7-9 Yıl	31	20,94	3,14			
	10 Yıl ve Üzeri	44	20,14	2,92			
Adanma	1-3 Yıl	77	22,21	2,75	4,255	,006*	(1-3 Yıl – 10 Yıl ve Üzeri) (4-6 Yıl – 10 Yıl ve Üzeri)
	4-6 Yıl	66	22,17	2,42			
	7-9 Yıl	31	21,48	3,56			
	10 Yıl ve Üzeri	44	20,52	2,54			
Zindelik	1-3 Yıl	77	20,39	3,17	,741	,529	
	4-6 Yıl	66	20,45	3,25			
	7-9 Yıl	31	20,23	3,30			
	10 Yıl ve Üzeri	44	19,61	2,82			
Bağlılık	1-3 Yıl	77	63,65	7,29	2,254	,083	
	4-6 Yıl	66	63,61	7,19			
	7-9 Yıl	31	62,65	9,16			
	10 Yıl ve Üzeri	44	60,27	7,01			

* $P>0,05$

Katılımcıların Spor Yaşı değişkenine göre içselleştirme alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 1-3 yıl aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}=21,05$) ait olduğu görülürken, 4-6 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=20,98$), 7-9 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=20,94$), 10 yıl ve üzeri olan katılımcıların ise ($\bar{X}=20,14$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. İçselleştirme alt boyutu puan ortalamalarının spor yaşı değişkenine göre ($F=1,084$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların Spor Yaşı değişkenine göre adanma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 1-3 yıl aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}=22,21$) ait olduğu görülürken, 4-6 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=22,17$), 7-9 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=21,48$) ve 10 yıl ve üzeri olan katılımcıların ise ($\bar{X}=20,52$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Adanma alt boyutu puan ortalamalarının spor yaşı değişkenine göre ($F=4,255$, $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Katılımcıların Spor Yaşı değişkenine göre zinde olma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 4-6 yıl aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}=20,45$) ait olduğu görülürken, 1-3 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=20,39$), 7-9 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=20,23$) ve 10 yıl ve üzeri olan katılımcıların ise ($\bar{X}=19,61$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Zinde olma alt boyutu puan ortalamalarının spor yaşı değişkenine göre ($F=,741$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların Spor Yaşı değişkenine göre bağlılık toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 1-3 yıl aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}=63,65$) ait olduğu görülürken, 4-6 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=63,61$), 7-9 yıl aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=62,65$) ve 10 yıl ve üzeri olan katılımcıların ise ($\bar{X}=60,27$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bağlılık toplam puan ortalamalarının spor yaşı değişkenine göre ($F=2,254$, $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Tablo 8. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki One-way Anova Testi Sonuçları Tablosu

Alt Boyutlar	Yaş	N	Ort.	Ss	F	P
İçselleştirme	13-17 Yaş	93	20,88	2,84	,528	,590
	18-22 Yaş	53	20,49	3,14		
	23-27 Yaş	72	21,01	2,75		
Adanma	13-17 Yaş	93	21,99	2,63	,808	,447
	18-22 Yaş	53	21,38	3,14		
	23-27 Yaş	72	21,72	2,77		
Zindelik	13-17 Yaş	93	20,48	3,29	,574	,564
	18-22 Yaş	53	19,94	3,20		
	23-27 Yaş	72	20,11	2,91		
Bağlılık	13-17 Yaş	93	63,35	7,66	,702	,497
	18-22 Yaş	53	61,81	8,48		
	23-27 Yaş	72	62,85	6,70		

*P>0,05

Katılımcıların Yaş değişkenine göre içselleştirme alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 23-27 yaş aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}$ =21,01) ait olduğu görülürken, 13-17 yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}$ =20,88), ve 18-22 yaş aralığında olan katılımcıların ise ($\bar{X}$ =20,49) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. İçselleştirme alt boyutu puan ortalamalarının yaş değişkenine göre (F =,528, p >0,05) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların Yaş değişkenine göre adanma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 13-17 yaş aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}$ =21,99) ait olduğu görülürken, 23-27 yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}$ =21,72), ve 18-22 yaş aralığında olan katılımcıların ise ($\bar{X}$ =21,38) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Adanma alt boyutu puan ortalamalarının yaş değişkenine göre (F =,808, p >0,05) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların Yaş değişkenine göre zinde olma alt boyutu puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 13-17 yaş aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}$ =20,48) ait olduğu görülürken, 23-27 yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}$ =20,11), ve 18-22 yaş aralığında olan katılımcıların ise ($\bar{X}$ =19,94) en düşük ortalamaya sahip olduğu

görülmektedir. Zinde olma alt boyutu puan ortalamalarının yaş değişkenine göre ($F=,574$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Katılımcıların Yaş değişkenine göre bağlılık toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en yüksek ortalamanın 13-17 yaş aralığında spor yapan katılımcıların ($\bar{X}=63,35$) ait olduğu görülürken, 23-27 yaş aralığında olan katılımcıların ($\bar{X}=62,85$), ve 18-22 yaş aralığında olan katılımcıların ise ($\bar{X}=61,81$) en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bağlılık toplam puan ortalamalarının yaş değişkenine göre ($F=,702$, $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmanın amacı taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin incelemek; taekwondo sporcularının cinsiyet, yaş, spor yaşı, eğitim, aylık gelir ve milli sporculuk durumlarına göre spora bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamaktır.

Yapılan analiz sonuçlarına göre taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin cinsiyete ve yaşa göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Benzer şekilde, Peke (2020) tarafından 230 oryantiring sporcularına uygulanan spora bağlılık düzeylerinin araştırılmasında ve Yamaner vd. (2019) tarafından 220 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi üzerine yaptığı araştırmada spora bağlılık düzeylerinin cinsiyete ve yaşa göre farklılık olmadığı belirlenmiştir. Yerlikaya (2019) tarafından 406 bisikletçinin katılımıyla gerçekleştirilen araştırmada, bisikletçilerin spora adanma düzeylerinde cinsiyete ve yaşa göre farklılık olmadığı ancak erkek bisikletçilerin zinde olma düzeyleri kadın bisikletçilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete ve yaşa göre sporcu bağlılığının farklılık göstermemesi çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Uzgun (2020) reaktif koşucuların spora bağlılık düzeylerinin belirlenmesi üzerine yaptığı çalışmada spora bağlılık düzeylerinin cinsiyete göre içselleştirme alt boyutunun kadın sporcularda erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sivrikaya ve Biricik (2019) Milli takım düzeyindeki kayakçıların sporcu bağlılığı üzerine yapmış oldukları çalışmada, kadın sporcuların adanmışlık ve coşku alt boyutlarının erkek sporculara oranla daha yüksek bir sporcu bağlılığına sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Kelecek ve Göktürk (2017) tarafından genç kadın futbolcularda sporcu bağlılığı üzerine yapmış oldukları çalışmada, genç kadın futbolcuların sporcu bağlılıklarının yüksek olduğu ve alt boyutlara ilişkin elde ettikleri değerlerde en yüksek ortalamaı adanmışlık ve coşku boyutlarında tespit edilmiştir. Kadın sporcuların adanmışlık alt boyutunun erkek sporculara göre yüksek olması çalışmamıza göre cinsiyete göre alt boyutlarına bakıldığında kadın sporcuların adanmışlık alt boyutunun kendi içerisindeki diğer alt boyutlara oranla yüksek olması paralellik göstermektedir. Kadın sporcuların erkek sporculara göre spora bağlılıklarının yüksek olması çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Fawyer ve arkadaşları (2020) 169 alp kayakçısı üzerinde yapmış oldukları çalışmada spor ile geçirilen zaman ile spora bağlılıkları açısından cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmada taekwondo sporcularının yaş gruplarına göre spora bağlılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. Yaş grupları nicel bir değişken olduğundan dolayı bu değişken yaş gruplarına ayrılmıştır. Yaş grupları 13-17 yaş, 18-22 yaş, 23-27 yaş şeklinde gruplandırılmıştır. Yaş gruplarına göre elde edilen bulgulara göre taekwondo sporcularının spora bağlılıkları ile yaş grupları arasında anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Sivrikaya ve Biricik (2019) Milli takım düzeyindeki elit kayakçılar üzerine yapmış olduğu sporcu bağlılığı çalışmasında sporcuların yaş gruplarına göre sporcu bağlılığı alt boyutları incelendiğinde; dinçlik ve coşku alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmazken, adanmışlık ve gücen alt boyutunda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Uygulanan çalışmanın bir diğer değişkeni olan eğitim durumu ile ilgili bulduğumuz sonuç; adanma ve zinde olma alt boyutları ile SBÖ toplam puanlarından elde edilen verilerin taekwondo sporcularının eğitim durumları bakımından istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüş, buna karşı içselleştirme alt boyutunda “lisansüstü” mezunlarının diğer eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Uzgun (2020) reaktif koşucuların spora bağlılık düzeylerinin belirlenmesi üzerine yaptığı çalışmada spora bağlılık düzeylerinin eğitim durumlarına göre adanma ve zinde olma alt boyutları ile SBÖ toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamadığı görülmektedir. İçselleştirme alt boyutunda “Lisans ve ön lisans” mezunlarının “Yüksek Lisans

ve doktora” mezunlarına oranla daha yüksek bir puan aldığı gözlemlenirken bizim çalışmamızla paralellik gösterdiği görülmektedir.

Yerlikaya (2019) bisikletçilerin sporcu bağlılığı üzerine yapmış olduğu çalışmada, eğitim durumları açısından adanmışlık, dinçlik ve güven alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterdiğini bulmuştur. Üniversite sporcularına oranla ortaöğretim sporcularının istatistiksel açıdan daha yüksek sporcu bağlılığına sahip olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada da eğitim düzeyi düşük olan sporcuların spora bağlılığının yüksek olduğu görülmektedir.

Yerlikaya (2019) tarafından bisikletçilere yapılan spor bağlılığı araştırmasında bisikletçilerin eğitim durumlarına göre spor bağlılığı alt boyutlarına bakıldığında; sporcu bağlılık ölçeğinin güven, adanmışlık ve dinçlik alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlemlenmiştir.

Peke (2020) oryantiring sporcularının eğitim durumlarına göre spor bağlılığı incelendiğinde, yüksek lisans mezunu sporcuların adanma ve içselleştirme düzeylerinin lisans mezunu sporculara göre daha yüksek olduğu belirlenirken, zinde olma düzeyinin eğitim durumlarına göre bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yerlikaya (2019) ise yaptığı araştırmada lise mezunu bisikletçilerin adanma ve zinde olma düzeylerinin lisans mezunu olan bisikletçilere kıyasla daha yüksek olduğunu belirlenmiştir.

Uygulanan çalışmanın bir diğer değişkeni olan aylık gelir durumlarına göre spor bağlılık arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre spora bağlılık durumlarının aylık gelir durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Uzgur (2020) tarafından yapılan çalışmada sporcuların aylık gelirlerinin spora bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığını gözlemlenirken bizim çalışmamızla paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.

Yerlikaya (2019) tarafından bisikletçilere yapılan çalışmada sporcuların sosyoekonomik durumuna göre dağılımları incelendiğinde; sporcuların sosyoekonomik durumları ve bisiklet sporuna bağlılık alt boyutlarına bakıldığında “güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit ederken bizim çalışmamızla paralellik göstermediği tespit edilmiştir.

Uygulanan çalışmanın bir diğer değişkeni olan taekwondo sporcularının spor yaşı bakımından spora bağlılık durumları arasındaki ilişki incelenmiş ve test sonuçlarına göre istatistiksel anlamda bir fark tespit edilmemiştir. Uzgur (2020) tarafından yapılan çalışmada zinde olma alt boyutunda spor yapma yılına göre 6 yıl ve üzeri spor yapan sporcuların 1 yıl ve altı spor yapan sporculara oranla istatistiksel olarak 6 yıl ve üzeri spor yapan sporcuların lehine çıktığı gözlemlenirken diğer bulgular istatistiksel açıdan anlamlı bir fark tespit edilemeyerek bizim çalışmamızla paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu araştırmalara karşın Peke (2020) tarafından yapılan çalışmada sporcuların spor deneyimi yükseldikçe spora bağlılık, adanma, zinde olma ve içselleştirme alt boyutlarında yükselme gözlemlenirken spora bağlılık düzeylerinin spor deneyimiyle ilgili olduğu kanısına varılmıştır.

Sonuç olarak; taekwondo sporcularının eğitim durumu değişkenine göre ‘İçselleştirme’ alt boyutu puan ortalamasında, spor yaş değişkenine göre ‘Adanma’ alt boyutu puan ortalamasında anlamlı farklılık gösterdiği söylenebilir. Diğer demografik bilgilere göre tek faktör olarak spora bağlılık analizinde genel puanda ve üç alt boyutta (adanma, içselleştirme, zinde olma) taekwondo sporcularının spora bağlılık seviyesinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

Fawver, B, Cowan, Rl, Decouto, Bs, Lohse, Kr, Podlog, L, Williams, Am. (2020). Psychological Characteristics, Sport Engagement, And Performance In Alpine Skiers. *Psychology Of Sport And Exercise*, 47, 101616.

Guillén, F. and Martínez-Alvarado, J. R. (2014). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of the Utrecht Work Engagement Scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*. 13(3), 975-984.

İnal, A.N. (2000). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş*. Konya, Desen Ofset Matbaacılık.

Kelecek, S. ve Göktürk, E. (2017). Kadın futbolcularda sporcu bağlılığının, sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü, *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 162-173.

Lonsdale, C., Hodge, K., and Jackson, S.A. (2007). Athlete Engagement: II. Development and Initial Validation of The Athlete Engagement Questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*. 38, 471-492.

Mercan, M. (2006). Öğretmenlerde Örgütsel Bağlılık Örgütsel Yabancılaşma ve Örgütsel Vatandaşlık. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Peke, K. (2020) Oryantiring Katılımcılarının Spora Bağlılıkları Ve Zihinsel Dayanıklılıklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-Romá, V. and Bakker, A. B. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*. 3(1), 71-92.

Sivrikaya, M. H., Biricika, Y. S.(2019) Milli Takım Düzeyindeki Elit Kayakçıların Sporcu Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi. 2. Uluslararası Rekreasyon Ve Spor Yönetimi Kongresi, 26.

Sücüllü, U. (2019) Spora Bağlılık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Spora Bağlılık Ölçeğinin Güvenirlik Çalışması (Yüksek Lisans Tezi) Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Denizli.

Uzgun, K. (2020). Koşu Gruplarında Rekreatif Koşucuların Spora Bağlılık Düzeylerinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yamaner, F. ve Baskın, S. (2019). 11. Uluslararası Spor Camiası Sempozyumu Tam Metinleri. Elektronik Kitap.

Yerlikaya, G. (2019). Bisikletçilerin Sporcu Bağlılıklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.